

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De Interstitijs Caput XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

a Th. Hur. VI. Thomas Hurtadus ait, concedi omnibus, qui communicant in Privilegiis, & b
in mor. p. 2 Castropal. omnibus Mendicantibus, & qui
tr. 12. c. 1. communicant in Privilegiis Sancti Benedi-
n. 1848. b *Castrop. d. d.* cti: quæ tamen Pasqualigus loc. cit. limitat,
de Ord. p. quando communicatio non est generica, sed
13. n. 13. veluti sic, vel simili modo. *Communico vobis*
Privilegia alius concessa, licet fuerint illis concessa
saivre vocabiliter.

c Th. Hur. Sed Thomas e Hurtadus ait, Paulum
l. c. n. 1854 Quintum Minoribus, & Clementem Octa-
 vum Patribus Evangelistis concessisse hoc
 Privilegium sine ulla limitatione incommu-
 nicabilitatis. Quare, quæcumque alia Re-
 ligio cum his communicans, etiam per com-
 municationem generalem, illud participa-
 bit, etiam quoad Novitios, sed his cum Pa-
 trimonio, vel Beneficio juxta supra dicta.
d Th. Hur. Hoc Privilegium magnum vocat idem Tho-
l. c. n. 1818 mas d Hurtadus addeas, illi sine scrupulo
 se posse Episcopos confirmari: quæ eadem
 verba dixerat pro Mendicantibus Marchinus,
 loco supra citato.

19. Hæc Doctores prædicti, quorum fi-
 dem sublevandi, mihi, vel deprimendi, vo-
 luntas non est.

CAPUT XI.

De Interstitiis.

§. I.

Quid sint, & qua ratione servanda.

e Suar. de SACRI Canones vulgatis juribus præ-
Cens. d. 21 sciunt, ut Ordines conferantur ordi-
l. c. n. 43. nandis cum certo temporis interval-
March. de lo inter unum, & alterum Ordinem; quod
Ord. tr. 3. p. certè ita constitutum est, ut interim per exer-
7. c. n. 16 citia inferioris Ordinis, promovendus ad Su-
Diana p. 5. periores disponatur.

n. 10. ref. 2. Hæc intervalla temporum vocantur
40. c. p. 4 Interstitia, quæ sine dispensatione, servanda
1. c. n. 109 ab omnibus sunt, etiam a Religiosis, præ-
Castrop. d. sciendendo à Privilegiis, de quibus mox, idque
4. de Cens. sub mortali, quia res est gravis, licet ex com-
p. 10. s. 1. muni sententia non incurrat suspensio, nec
f. Lezana irregularitas ab eo, qui illa fortè non obser-
in summa vet, ut notat Suar. e aliique.

T. Intersti- 3. Hinc Lezzana f immeritò ex Bulla Pii
na. 3. II. (quæ, quamvis valdè fuerit amplificata
Tamburinus de Sacramentis.

à Sixto V. hodie tamen servatur solum jux-
 ta restrictionem factam à Clem. VIII, §
 colligit, ordinandum non observantem In-
 terstitia, incurere suspensionem. Immeri-
 tò sanè.

Hæc enim Bulla tria solum edicit. Primò,
 ut suspensionem ipso facto incurrat; qui sine
 dispensatione Canonica, aut legitima licen-
 tia ordinatur extra tempora. Secundò, ut ean-
 dem incurrat, qui sine Dimissionis ætatem. Lezzana
 autem illud (*sine dispensatione Canonica*)
 vult distinguere ab illo (*aut legitima licentia*)
 additque illud (*sine dispensatione*) cadere in a-
 lia impedimenta, atque adeo in impedimen-
 tum ex intervallo Interstitiorum, nondum
 decurso, & illud [*sine licentia*] cadere in
 prædicta tria. Verùm nimis gratis hic auctor
 loquitur; & illud [*aut*] clare ostendit,
 utramque clausulam cadere solum in illa
 tria, unamque ex ipsis clausulis esse alterius
 explicationem.

4. Porò inter primam Tonsuram, & O-
 stiatoriam non invenio, debere intercedere
 Interstitia.

5. Quoad Minores Ordines inter se, Tri-
 dentinum h requirit; ut ordinatus in Minori-
 bus promoveatur per temporum Interstitia,
 instructus in iis, quæ ad Ordinem exercen-
 dum pertinent. Insinuat ergo, debere inter-
 cedere aliquod saltem intervallum, ut ipso
 exercitio instruat in ordine recepto, & di-
 sponatur ad alium; sed quia non determi-
 nans intervalli spatium, addit, [nisi aliud E-
 piscopo expedire magis videatur] idè ipsius
 Episcopi prudenti arbitrio id remittitur. Vide
 §. sequentem num. 6.

6. Inter Acolytharum, & Subdiaconatum,
 Tridentinum loc. cit. requirit anni unius Ec-
 clesiastici [ut mox de cæteris ordinibus di-
 cam] intervallum. Excipe, nisi legitima con-
 suetudo aliud alicubi introduxerit, ut dicto
 num. sexto mox indicabo.

7. Inter Subdiaconatum, & Diacona-
 tum, atque inter hunc; & Sacerdotium ex
 eodem Tridentino debet annus intercedere,
 atque ex communi, tutissimaque sententia,
 Ecclesiasticus, idest ab uno Sabbato v. g.
 Quatuor Temporum Quadragesimæ ad a-
 liud simile Sabbatum sequentis Quadrage-
 simæ; etiam si non intercesserint eo anno
 duodecim menses integri. Ne sit tamen du-
 bium,

M m bium,

g Cle. VIII
 Rom. Pon.
 in Bull. tr.
 3. fol. 40.

h Trid. ses.
 23. c. 11. de
 Reform.

bium, sufficere annum naturalem, quia multò magis, nomine anni requisiti à Tridentino, potest intelligi annus naturalis duodecim mensium, quæ est significatio principalis.

*a Pasqu.
Cent. 4.
q. 355.*

8. Ex quo ultimo sequitur (ait Pasqualigus *a*) si intercesserint duodecim menses, licet Ecclesiasticus annus nondum finierit, licet te posse ad alium Ordinem ascendere. Casus posset occurrere, si anno præcedente, Sabbatum Sanctum, in quo tu v. g. ordinatus fuisti, incidit in diem 22. v. g. Martii, & anno sequenti incidat in 22. v. g. diem Aprilis: tunc ergo poteris in hoc anno ordinari in Sabbato ante Dominicam Passionis, si sit tunc completus annus naturalis, licet nondum advenit Sabbatum Sanctum, in quo finitur annus Ecclesiasticus.

*b Ap. eun-
dem ibid.*

9. Quoniam verò extare dicitur Respon-
sio *b* Pontificis, quæ ait, sufficere ita an-
num Ecclesiasticum, ut satis sit, si transie-
rint quatuor interstitia, idest quatuor inter-
valla temporum, sequitur ordinatum anno
superiore in Sabbato Sancto, vel in Sabbato
ante Dominicam Passionis, licet ordinari
posse in Sabbato Quatuor Temporum Qua-
dragesimæ, quia sic jam sunt transacta in-
tervalla Quatuor Temporum, nempe à dicto
Sabbato Quadragesimæ ad Sabbatum post
Pentecosten: ab hoc, ad illud Septembris:
ab hoc, ad illud Decembris: & denique ab
hoc, ad simile Sabbatum sequentis Quadra-
gesimæ.

10. Hanc præcedentis numeri doctrinam
habet Pasqualigus loc. cit. additque ratio-
nem à priori hujus rei esse posse, quia hæc
duo Sabbata, id est Sanctum, & Passionis
sunt, vel pars, vel appendices Quatuor Tem-
porum, quæ servantur initio Quadragesi-
mæ: quare, qui ordinatur in hoc Sabbato
Quatuor Temporum initio Quadragesimæ,
censetur ordinari in illis Sabbatis, puta San-
cto, & Passionis, quæ sunt pars, seu ap-
pendix hujus, atque adeò, fictione Juris,
non ante terminum debitum. Verum hu-
jus doctrinæ penes ipsum sit fides, non a-
pud me.

*c Sanc. in
consil. l. 7.
e. 1. dub. 15
n. 11. alios
citans.
d Sanc. l. c.*

11. Denique inter Sacerdotium, & E-
piscopatum, de jure communi, nulla ne-
cessitas est, ut intercedant. *e* Sed quam-
vis Sanchez *d* affirmet uno, eodemque die
Dominico posse quempiam suscipere Sacer-

dotium, & Episcopatum, melius tamen
negat Averfa, *e* saltem ex eo capite, quod *e* *Acq.*
tam novus Sacerdos, quam novus Episco-
pus concelebrare debet cum Ordinate, id, 3. *sec. 3.*
quod eodem die non potest, quia eodem *Ver. in. 22.*
die bis celebraret. *Conjectu-
tium.*

§. II.

De Dispensatione Interstitiorum.

1. **N**E alterum ex his cum altero confun-
das. Tria Decreta Tridentini hic de-
bes advertere, ejusque verba diligenter ex-
pendere circa promovendos ad Ordines Ma-
jores, nam de Minoribus jam diximus §. præ-
ced. num. 5.

Primum, de Ordinato in Minoribus pro-
moveri cupiente ad Subdiaconatum, sic di-
ponit, *Hi s. verò* (idest in Minoribus consti-
tuti) *non nisi post annum à susceptione postremi*
gradus Minorum Ordinum ad Sacra promove-
antur, nisi necessitas, aut Ecclesia utilitas, iudicio
Episcopi, aliud exposcat. *Trid. 23. c. 11. Refor.*

Secundum, de Subdiacono *g* sic. *Promoti*
ad Subdiaconatus Ordinem, si, per annum saltem,
in eo non sint versati, ad altiorum Ordinem, nisi
aliud Episcopo videatur, ascendere non permit-
tantur. *g. Trid. 23. c. 11.*

Tertium, de Diacono *h* sic. *Ad Presbyteria-*
tus Ordinem assumantur, qui in Diaconatu ad
minus annum integrum (nisi ob Ecclesia utilita-
tem, ac necessitatem aliud Episcopo videatur)
ministraverint. *h. Trid. 23. c. 14.*

2. Ex his tria habes. Primò, posse Episco-
pum (quis autem esse debeat, dicam, mox
à num. 9.) dispensare in Interstitiis, quod
non potuit in extra tempora. ut supra no-
tavi.

3. Secundò, debere adesse causam, Tum,
quia id prædicta Decreta significant, Tum,
quia omnis dispensatio, ut alibi dictum est,
requirit proportionatam causam.

4. Tertio, à Concilio jam explicari quan-
tatem, ut ita dicam, talis causæ. Nam ma-
jorem causam requirit à Diaconatu ad Sa-
cerdotium, ut illa conjunctio ostendit (*ob*
Ecclesia utilitatem, ac necessitatem) quam à
Subdiaconatu ad Diaconatum, quod signifi-
cant verba illa (*nisi aliud Episcopo videatur*)
& ab Acolyatu ad Subdiaconatum, ut osten-
dit illa disjunctio (*nisi necessitas, aut Ecclesia*
utilitas)

utilitas aliunde poscat) semper autem intellige non necessitatem puram; & absolutam, sed

Aver. l. moralem, a & cum latitudine aliqua.
max. cit. d. 5. Puro autem, utilitatem sufficientem cum Barb. adesse, quando pauci sunt boni Ministri, sive in tota Civitate, sive in aliqua peculiari Ecclesia, cui per ordinandum provideatur: Ad esse autem necessitatem, quando desunt Ecclesie Ministri. Et Hurtadus b quidem censeat, causam sufficientem esse, quando quis habet Beneficium, vel Capellaniam cum onere Missam celebrandi.

c. Hurt. lo. Idem Hurtadus c loc. cit. sufficiens etiam putat, si in ordinando magna litera adsint, vel virtus insignis. Affertur pro hac causa declaratio Cardinalium.

Sed pro Diaconatu ad Sacerdotium negat *d. Averf.* Aversa, d quia licet utilitas sit Ecclesie habere Ministros virtute praestantes; non tamen (ait) ea sola potest vocari necessitas. Hurtado consentit Marchinus e de eo, in quo est excellens in literis profectus, & addit, vel aetas provecuta cum integritate morum, ut item vocatio studiorum in aliqua universitate, quo, medja celebratione Missae, sustentare se quis possit in studiis.

6. Inquires. Potestne Episcopus in Interstitiis dispensare, ut uno, eodemque die plures Ordines eidem conferantur.

Respondeo. Ut prima tonsura, & Minores Ordines simul, & in eodem die conferantur, potest ex causa (sufficere hic qualemcumque notat f Aversa) quia id ipsi non est prohibitum, immo, tibi est consuetudo posset sine causa, quia huic consuetudini non derogavit Tridentinum.

7. Ut Acolythatus, & Subdiaconatus eodem die conferantur, potest item Episcopus, g sed ex causa, & ubi est consuetudo, etiam sine causa, propter rationes num. praeced. dictas.

8. Denique, ut plures Ordines Majores eodem conferantur die, non potest Episcopus h dispensare, neque hodie ullum extat privilegium circa hoc alicui concessum, neque video in nostris locis ullam introductam esse consuetudinem.

De Sacerdotio cum Episcopatu jam dixi *de Temp. ribus Or. dinationu. §. 2. num. 11.*

QUISNAM EPISCOPUS DISPENSAT in praedictis Interstitiis.

9. Dico Episcopum, vel Originis, vel Beneficii, vel Domicilii posse suum dispensare juxta praedicta in Interstitiis. Si, quando hic proprius Episcopus aliquem mittat cum Dimissoriis ad alium Episcopum, potest proprius huic alieno committere, ut ipse dispense; tunc enim alienus dispensabit, ut Delegatus a proprio. Capitulum Sede vacante tunc solum potest in his dispensare, cum potest concedere Dimissorias, ut recte notat Marchinus, i & alii, licet absolute concedat Merolla. k

10. An autem Episcopus possit in Interstitiis dispensare suam familiarem triennem ex solo capite familiaritatis?

Negat Sancez, l Marchinus m item id negat, etiam Episcopo Beneficii. Castropaula n autem id familiari negans, addit rationem, quia haec sunt diversa privilegia, posse ordinare familiarem, & posse in Interstitiis dispensare. Unde unius concessio ad concessionem alterius extendenda non est. Et sicuti (ait) Episcopus non potest dispensare in illegitimo natali suam familiarem ad Ordines Minores, ita, nec in Interstitiis. Denique dicit, ita decisum fuisse, referri a Garzia. o

11. Sed profecto probabilius affirmat Aversa p cum aliis: quicquid enim sit de dispensationibus v. g. circa illegitimum natalem, certe in Interstitiis militat peculiaris ratio: Si enim Episcopo competit principale, id est, posse suam familiarem ordinare, videtur etiam competere, posse dispensare in Interstitiis, quod est valde accessorium ad ordinandum, & quasi imbitum in potestate ordinandi, quod certe non est in ceteris. Decisionem autem a Garzia relatae opponitur declaratio Sacrae Congregationis, concedentis Episcopo pro suo familiari dispensationem in Interstitiis, quam referunt Joannes q de Cruce, & Diana.

March. tr. 1. p. 7. c.

2. n. 8.

Dian. p. 4.

tr. 4. n.

209.

k Mercell.

T. 3. d. 7.

n. 48.

l San. l. c. e.

1. cons. du.

27. n. 3.

m March.

tr. 1. de Or.

p. 7. c. 4.

n.

o Cast. de

Ord. d. un.

p. 15. n. 6.

o Garzia 2

p. de Benef.

c. 5. n. 86.

p. Aver. q.

3. de Or. se.

9. Ver. Re-

linquit ta-

men.

q Ioan. de

Cru. p. 2.

dub. 44.

de Ord.

Diana p. 5

tract. 4.

ref. 190.

M m 2

A N

AN PRÆLATI REGULARES DISPENSANT SUOS IN INTERSTITIIS.

CAPUT XII.

§. I.

Pœna male conferentis, vel recipientis Ordines.

12. Cum Religiosis exemptis dispensatne in Interstitiis Episcopus ejus loci, ubi ii habitant de familia, an eorum Superiores?

a Bonac. Va/q. Hon. Aſca. Tibur. Leſſ. aliq. ap. Paſq. cent. 4. q. 353. quibus ad de Dianã r. 4.

13. Profecto bipartita est sententia. Alii

a in dicto Episcopo, Alii in *b* Superioribus hanc potestatem agnoscunt. Illi, quia universaliter Tridentinum loco sæpius citato hanc potestatem Episcopis tribuit, hi, quia volunt in hoc Tridentini loco, nomine Episcopi, intelligi eos, qui, cum habeant Jurisdictionem quasi Episcopalem, tribuunt Dimissorias suis subditis, hi autem sunt Superiores Regulares (ut supra e indicavi) sicut enim ad ipsos pertinet concedere licentiam ordinandi, ad eosdem pertinebit, & dispensandi, ut, non servatis Interstitiis, ordi-

net hic opportunè Suarez *d* ex motivo fori fieri, ut Superiores in suis locis sent Episcopos, ut in his diebus Religiosis.

b ita mihi (etiam practibilis licet probabilior) me consentiente, Illi Episcopus Montis-Regalia, modò ipse roboris dispensabat, in literis se dispensabat.

um habe, judicium pertinere ad dimanifesta, quia atem, vel utilitatem Ec-

in netaleat, Provinciale tatis e posse dispensare in In et non posse dixerimus in extra hoc enim requiritur Pater No alis. Ratio est, quia illud concessit Pater Generalis Provincialibus, f non item. Cæteri Religiosi suam praxim, vel privilegia consulant.

1. **P**rimò. Qui scienter ordinantur in Sacris ab Episcopo, qui Episcopatu, & usui Ordinis Episcopalis renuntiavit (si ea renunciatio habuit effectum per acceptationem Summi Pontificis) suspenduntur *g* ab Ordine suscepto.

2. *Hac suspensio reservatur Summo Pontifici, dum enim in Textu h dicitur, ut, si non scienter, nec per ignorantiam crassam, & supinam quæ ira ordinatus fuerit, possit ab Episcopo dispensari, sequitur, quod si scienter, vel per supinam ignorantiam, non possit ab Episcopo.*

3. Secundo. Ii, qui ordinantur ab Episcopo excommunicato, suspento, interdicto, schismatico, hæretico suspenduntur *i* ab Ordine, sic male suscepto.

4. *Requiritur, ut Episcopus, k vel sit denunciat, ut talis, vel, ut sit excommunicatus per publicam Clerici percussorem, debet enim esse talis, ut sit vitandus, seu non toleratus.*

5. *Cum ordinato à schismatico dispensat unus Pontifex Summus. Cum ceteris colligetur ex dicendis, in Deo dante, de Absolutione à suspensione.*

6. Tertiò. Ordinatus per Simoniam manet suspensus *n* ab Ordinibus sic susceptis, & de Ordinibus suspenditur à collatione ordinum, à Pontificalibus, & ab ingressu Ecclesiæ.

7. *Cum eo, qui scienter hanc Simoniam commisit solum dispensat Pontifex; sed cum eo, qui ignoravit, commissam fuisse Simoniam, potest Episcopus.*

8. Quarto. Qui innodatus excommunicatione *p* ob Clerici percussorem recipit Ordines, sive Majores, sive Minores (ne includas primam Tonsuram, quia hæc Ordo non est) suspenditur, si sit Clericus Regularis, si verò sit Clericus Sæcularis, est deponendus à susceptis.

9. *Cum iis, qui existentes excommunicati de hac excommunicatione ob Clerici percussorem, scientes Ordines recipiunt, Vnus Papa q dispensat.*

10. An-